

30.5.2017

Alkoholijuomien matkustajatuonti (toukokuu 2016–huhtikuu 2017)

Päälöydökset

- Suomalaiset matkustajat toivat ulkomailta 79,4 miljoonaa litraa alkoholijuomia vuonna 2016.
- Sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna määrä oli 8,3 miljoonaa litraa.
- Alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna 5,8 prosenttia vuoteen edelliseen vastaavaan 12 kuukauden ajanjaksoon verrattuna.
- Väkeviä alkoholijuomia lukuun ottamatta kaikkien juomaryhmien matkustajatuonti kasvoi.

Alkoholin matkustajatuonti on lisääntynyt viimeisen 12 kuukauden aikana

Suomalaiset matkustajat toivat ulkomailta yhteensä 79,4 miljoonaa litraa alkoholijuomia toukokuun 2016 ja huhtikuun 2017 välillä. Sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna alkoholin matkustajatuonti kasvoi 5,8 prosentilla 8,3 miljoonaa litraan.

Matkustajat toivat maahan panimotuotteita 57,7 miljoonaa litraa vuoden 2016 toukokuusta vuoden 2017 huhtikuuhun kestäneen raportointijakson aikana. Viinejä matkustajat toivat 11,6 miljoonaa litraa ja väkeviä alkoholijuomia 7,8 miljoonaa litraa.

Matkustajatuonti lisääntyi oluissa, long drink -juomissa, välituotteissa ja viineissä mutta laski siidereissä ja väkevissä alkoholijuomissa (Taulukko 1).

Taulukko 1. Alkoholijuomien matkustajatuonti juomaryhmittäin toukokuu 2015–huhtikuu 2016 sekä toukokuu 2016–huhtikuu 2017, miljoonaa litraa

Juomaryhmä	5/2015–4/2016 milj. litraa	5/2016–4/2017 milj. litraa	Muutos (%)
Oluet	30,4	35,8	+17,7
Siiderit	8,9	8,5	-4,5
Long drink -juomat	12,5	13,4	+7,5
Miedot viinit	11,4	11,6	+1,2
Välituotteet (väkevöidyt viinit ja juomasekoitukset)	1,4	2,3	+66,5
Väkevät alkoholijuomat	7,9	7,8	-1,2
Alkoholijuomien tuonti yhteensä	72,5	79,4	+9,5
Alkoholin tuonti yhteensä (100 % alkoholina)	7,9	8,3	+5,8

Thomas Karlsson
thomas.karlsson@thl.fi

Esa Österberg
esa.osterberg@thl.fi

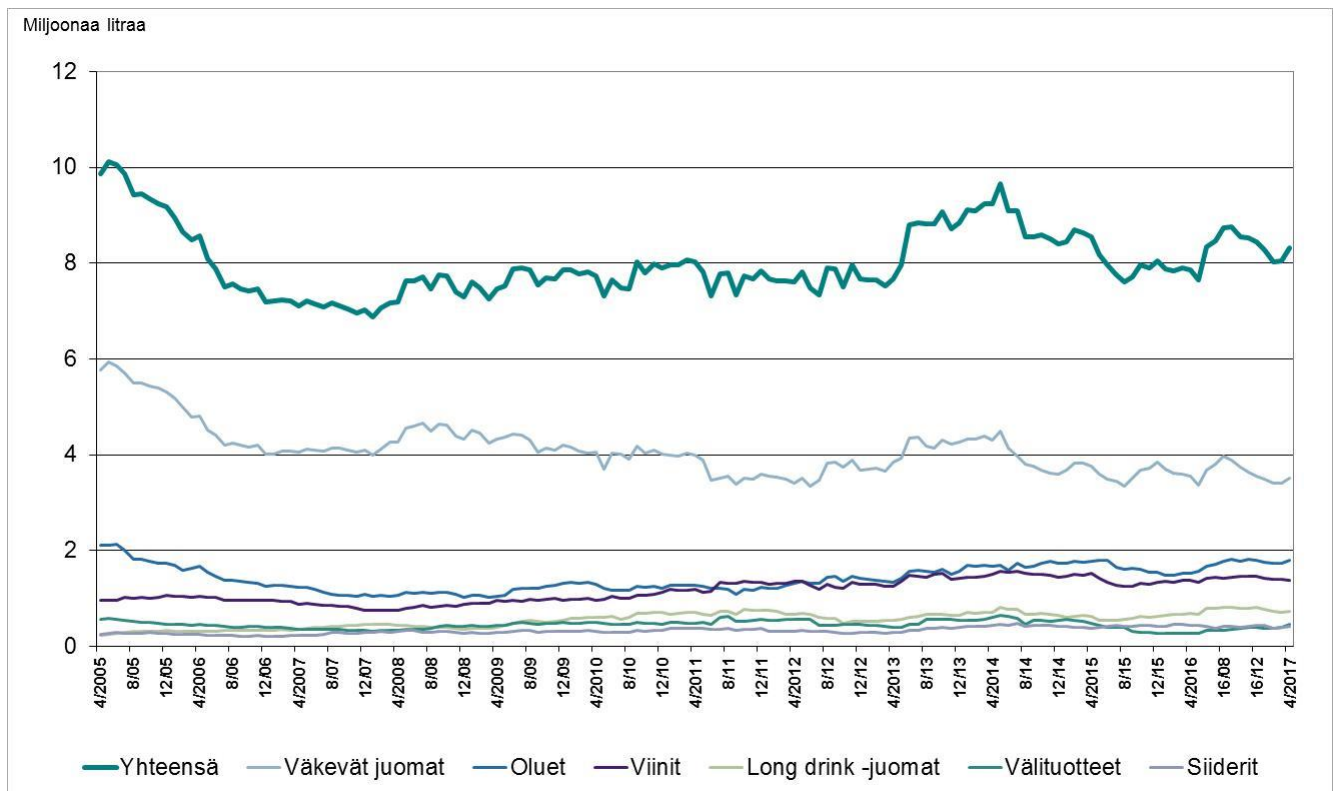
Alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi

Raportointijakson aikana, eli toukokuun 2016 ja huhtikuun 2017 välisenä aikana, suomalaiset matkustajat toivat Suomeen 79,4 miljoonaa litraa alkoholijuomia eli 9,5 prosenttia enemmän kuin edeltävän 12 kuukauden mittaisen raportointijakson aikana. Sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna alkoholin matkustajatuonti kasvoi 5,8 prosentilla 8,3 miljoonaan litraan (Kuvio 1).

Matkustajatuonti lisääntyi eniten välituotteissa (+66,5 %), oluissa (+17,7 %) ja long drink -juomissa (+7,5 %). Panimotuotteista siidereiden matkustajatuonti väheni raportointijakson aikana 4,5 prosenttia, mutta yhteensä panimotuotteiden (oluut, siiderit ja long drink -juomat) tuonti lisääntyi 11,4 prosenttia 51,8 miljoonasta litrasta 57,7 miljoonaan litraan.

Mietojen viinien ja väkevien alkoholijuomien matkustajatuonti pysyi ajanjakson aikana suurin piirtein ennallaan (miedot viinit: +1,2 %; väkevät alkoholijuomat: -1,2 %).

Kuvio 1. Matkustajatuonnin kehitys juomaryhmittäin 12 kuukauden liukuvana summana huhtikuusta 2005 toukokuuhun 2017, miljoonaa litraa 100-prosenttista alkoholia

Maahantuotujen alkoholijuomien litramäärät perustuvat väestöä edustavaan tutkimusaineistoon, joka on painotettu väestötietojen mukaan. Maahantuodut litramäärät lasketaan laajentamalla painotetusta aineistosta saadut juomaryhmäkohtaiset litramäärät kohderyhmää kuvaavalla väestömääräestimaatilla. Maahantuodun absoluuttisen alkoholin kokonaismäärän vaihteluväli on vuositasolla +/- 0,47 miljoonaa litraa.

Alkoholijuomien matkustajatuontitutkimuksen on toteuttanut Kantar TNS Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL), Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira), valtiovarainministeriön ja Alkon toimeksiannosta. Tiedot perustuvat Kantar TNS:n haastatteluihin, joissa viimeksi kuluneen kahden viikon aikaista matkustajatuontia on tiedusteltu joka viikko 500 satunnaisesti valitulta 15 vuotta täyttäneeltä Suomen asukkaalta ahvenanmaalaisia lukuun ottamatta. Tarkasteluajanjakson tiedot perustuvat näin ollen yli 26 000 yhteydenottoon, joista noin 2 600 henkilöä oli palannut ulkomailta edellisen kahden viikon aikana.

Käsitteet ja määritelmät

Alkoholijuoma: Nautittavaksi tarkoitettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 ja enintään 80 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.

Long drink -juoma: Käymisteitse tai tislattua alkoholia lisäämällä valmistettu juoma. Käymisteitse valmistettu long drink -juoma sisältää enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Tislattua alkoholia lisätään ainoastaan ns. vahvoin long drink -juomiin, jotka sisältävät enintään 15 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.

Mieto viini: Viinirypäleistä, hedelmistä tai marjoista käymisteitse valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 15 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.

Oluet: Sisältää vahvan oluen ja keskioluen. Vahva olut on käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Keskiolut on käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.

Siideri: Tuoreista tai kuivatuista omenoista tai päärynöistä tai niistä valmistetuista täysmehuista käymisteitse valmistettu hedelmäviini, jonka alkoholipitoisuus on enintään 8,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.

Väkevä alkoholijuoma: Alkoholipitoisuus yli 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viina ja muu väkevä juoma.

Välituote: Väkevöidyt viinit ja juomasekoitukset, joissa alkoholipitoisuus on yli 2,8 mutta enintään 22 tilavuusprosenttia ja joka ei ole olutta, viiniä eikä muuta käymisteitse valmistettua alkoholijuomaa.

www.thl.fi/tilastot/alkoholinmatkustajatuonti

Laatuseloste

Alkoholin matkustajatuonti

Tilastotietojen relevanssi

Alkoholijuomien matkustajatuontitilasto sisältää tiedot suomalaisten kotimaahansa palatessaan mukanaan tuomista alkoholijuomista. Alkoholijuomien matkustajatuonti on osa tilastoimatonta alkoholinkulutusta. Tilastoimaton alkoholinkulutus arvioidaan vuosittain tutkimusten perusteella. Tilastoimattomaan alkoholinkulutukseen sisältyy alkoholijuomien matkustajatuonti ja alkoholin salakuljetus, alkoholijuomien laillinen ja laitton kotivalmistus, korvikealkoholin nautintokäyttö sekä suomalaisten ulkomailla kuluttama alkoholi vähennettynä ulkomaalaisten Suomesta ostamilla alkoholijuomilla.

Tilastoimattoman alkoholinkulutuksen tiedot saadaan nykyään pääosin Kantar TNS:n viikoittain toteuttamasta matkustajatuontitutkimuksesta ja osin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) juomatapatutkimuksesta.

Alkoholijuomien matkustajatuontitilastojen avulla voidaan seurata alkoholijuomien matkustajatuonnin kehitystä koko maan tasolla. Tilastoa käytetään yhteiskunnallisen päätöksenteon, tutkimuksen ja kansallisen alkoholipolitiikan seurannan tarpeisiin sekä kansainvälisiä alkoholinkulutustilastoja varten. Alkoholijuomien matkustajatuontitilasto on osa THL:n alkoholijuomien kulutuksen tilastoa¹. Maailman terveysjärjestön (WHO) alkoholinkulutusta koskevissa tietokannoissa julkaistaan nykyään tiedot sekä alkoholin tilastoidusta että tilastoimattomasta kulutuksesta.

Alkoholijuomien matkustajatuontitietojen keruu perustuu Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta annettuun lakiin (668/2008) sekä THL:n, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira), valtiovarainministeriön ja Alkon keskinäiseen sopimukseen.

Menetelmäkuvaus

Matkustajatuontia seurataan viikoittain Kantar TNS:n toteuttamilla puhelinhaastatteluilla, joihin valitaan joka viikko satunnaisotannalla 500 15 vuotta täyttäneitä suomalaista (poislukien Ahvenanmaa). Tarkasteluajanjakson tiedot perustuvat näin ollen yli 26 000 yhteydenottoon, joista noin 2 600 henkilöä oli käynyt ulkomailla ja vastasi kyselyyn. Haastattelussa selvitetään alkoholijuomien maahantuontia kahden edellisen viikon aikana. Matkustajatuontitiedot on kerätty lähes yhdenmukaisella tiedonkeruulomakkeella vuoden 2004 toukokuusta alkaen. Vain alkoholijuomien ostopaikkaa koskevan kysymyksen sanamuotoa on muokattu vuoden 2012 alussa.

Maahantuotujen alkoholijuomien litramäärät perustuvat väestöä edustavaan tutkimusaineistoon, joka on painotettu väestötietojen mukaan. Maahantuodut litramäärät lasketaan laajentamalla painotetusta aineistosta saadut juomaryhmäkohtaiset litramäärät kohderyhmää kuvaavalla väestömääräestimaatilla. Maahantuodun absoluuttisen alkoholin kokonaismäärän vaihteluväli on vuositasolla +/- 0,47 miljoonaa litraa.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Alkoholijuomien matkustajatuonnin tietojen oikeellisuus ja tarkkuus riippuu Kantar TNS:n toteuttamien tutkimusten validiteetista ja reliabiliteetista. Tietojen loogisuutta verrataan aiempien vuosien tietoihin ja jos epäillään virhettä, asia tarkistetaan Kantar TNS:n kanssa.

Lisäksi tietojen loogisuutta tarkkaillaan vertaamalla suomalaisten Virossa tuoduksi ilmoittamia alkoholimääriä Virossa tehtyihin arvioihin turistien Virossa tekemistä alkoholiostoksista²

---

1 www.thl.fi/tilastot/alkoholinkulutus

2 https://intra.tai.ee/images/prints/documents/148577570125_Alkoholi_aastaraamat_2016.pdf

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kantar TNS kerää alkoholijuomien matkustajatuonnin tiedot viikoittain. Valvira toimii matkustajatuonnin tiedotteiden julkaisijana vuodesta 2005 helmikuuhun 2013 asti. Matkustajatuontitilaston julkaiseminen siirtyi Valvirasta Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokseen vuonna 2012 tehdyn sopimuksen perusteella.

THL julkaisee alkoholijuomien matkustajatuontitiedot kolme kertaa vuodessa: matkustajatuonnin vuosittainen tilasto tilastointivuotta seuraavan helmikuun aikana, matkustajatuonnin tilasto (12 kk, toukokuusta huhtikuuhun) vuosittain viimeistään kesäkuun aikana sekä matkustajatuonnin tilasto (12 kk, syyskuusta elokuuhun) vuosittain viimeistään lokakuun aikana.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Alkoholijuomien matkustajatuontitiedot julkaistaan kolme kertaa vuodessa THL:n verkkosivuilla osoitteessa www.thl.fi/tilastot/alkoholinmatkustajatuonti.

Alkoholijuomien matkustajatuontitiedot julkaistaan myös vuosittain ilmestyvässä THL:n Päihdetilastollisessa vuosikirjassa, jonka verkkoversio on saatavilla osoitteesta www.thl.fi/paihdetilastollinen vuosikirja.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Alkoholijuomien tilastoimattoman kulutuksen tiedot ovat saatavilla vuodesta 1959 lähtien. Vuoteen 1992 alkoholin tilastoimattoman kulutusta ja matkustajatuontia koskevat tiedot perustuivat pääosin vuodesta 1968 alkaen kahdeksan vuoden välein tehtyihin juomatapatutkimuksiin. Välivuodet on arvioitu samoin kuin alkoholin tilastoimattoman kulutuksen kehitys vuodesta 1959 vuoteen 1968. Kyse ei kuitenkaan ole pelkästä teknisestä ekstra- tai interpoloinnista, vaan arvioinneissa on käytetty hyväksi tilastoimattoman kulutusta koskevia tutkimuksia.

Vuodesta 1992 vuoteen 2004 alkoholijuomien matkustajatuonnin tiedot perustuivat Kantar TNS:n (aiemmin TNS Gallup, Suomen Gallup) vuosittain tekemiin tutkimuksiin. Vuodesta 2005 alkaen matkustajatuontitietoja kerättiin viikoittain yhteistyössä viranomaisten ja alkoholielinkeiden kanssa. Alkoholijuomateollisuusyhdistys, Kaupan Liitto, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa, Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto, Päivittäistavarakauppa ja Suomen Alkoholijuomakauppayhdistys jättäytyivät pois alkoholijuomien matkustajatuontia koskevasta yhteistyöstä vuoden 2011 lopussa.

Vuodesta 2012 alkaen matkustajatuontitilastot on laadittu yhteistyössä Kantar TNS:n sekä Alko Oy:n, THL:n, valtiovarainministeriön ja Valviran kanssa. Matkustajatuontitutkimuksen alkuperäisaineisto on Kantar TNS:llä.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Alkoholijuomien matkustajatuontitilastossa käytettävä juomaluokitus on tullitariffin mukainen ja se vastaa kansainvälisissä tilastoissa käytettäviä luokituksia. Tilasto kattaa kaikki nautittavaksi tarkoitetut alkoholijuomat, jotka sisältävät yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Alkoholijuomien matkustajatuontitietojen laskenta perustuu Kantar TNS:n keräämiin tietoihin.